

**De volkeren langs de Transsiberië express: 12.000 km per koets,
fiets en trein van Tsjechov tot nu**
Lezing met dia's door: Frank Elshof

Datum en tijd: Woensdag 1 april 2009 om 20.15 uur

Locatie: Dok Centraal, Vesteplein 100, Delft.

Taal: Nederlands.

Door: Studium Generale TU Delft & Etnografische Vereniging Delft

Entree: De zaal is open vanaf 19.45 uur. De toegang tot deze bijeenkomst is **gratis**.

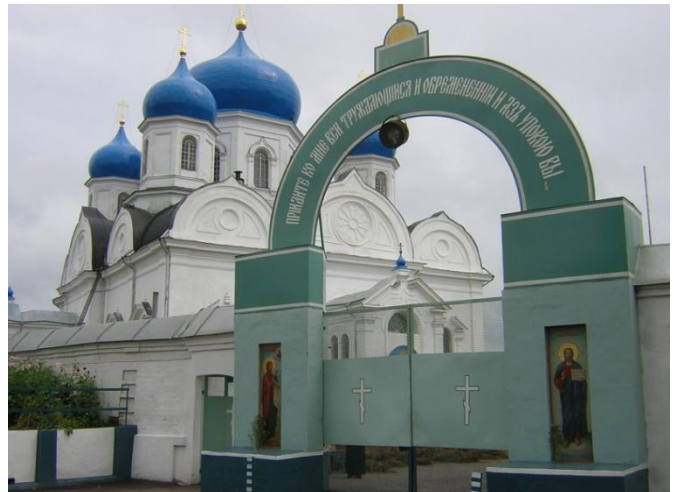
De naam Transsiberië Express roept herinneringen op aan luxe en romantiek uit de beginjaren van de twintigste eeuw. Maar ook vandaag de dag is een reis met deze beroemde spoorlijn een fascinerende ervaring. Een onafgebroken treinreis van ruim tienduizend kilometer dwars door de voormalige Sovjetunie tot Vladivostok, o.a. beschreven in 1958 door de Poolse meesterjournalist Ryszard Kapuściński. Tsjechov maakte de reis in 1890 per koets en Frank Elshof maakte de tocht in 2003 per fiets. In de lezing zullen de ervaringen met de Russische cultuur van voor, tijdens en na de communistische periode door de drie reizigers worden vergeleken.

In 2003 heeft een groep van 20 fietsers in het kader van de actie van de WHO (wereldgezondheids-organisatie) van de VN om wereldwijd de kinderopolio in de wereld uit te bannen, het plan opgevat om deze tocht per fiets af te leggen om hiermee geld te vergaren ten behoeve van deze actie. Uiteindelijk heeft deze fietstocht 1,8 miljoen dollar opgeleverd. Toen de gedachte werd gelanceerd om deze fietstocht te organiseren, maar nu van Vladivostok naar Scheveningen, werd dit bericht met zowel enthousiasme als ongeloof ontvangen. Sommigen dachten dat een dergelijke tocht zou moeten kunnen worden volbracht, voor anderen was het fietsen van een dergelijke tocht een waanzinnige gedachte die nooit zou kunnen worden gerealiseerd. De ruim 12.500 kilometer van Vladivostok naar Scheveningen heeft de deelnemers door 9 tijdzones en veel diverse gebieden gevoerd. De grote uitdaging van de tocht in het algemeen was het fietsen door Siberië en meer in het bijzonder de ruim 2000 kilometer onverharde wegen door dit onmetelijke gebied.

In deze lezing zal Frank Elshof u aan de hand van foto's een beeld en indruk geven van deze tocht dwars door Rusland. In het bijzonder zal aandacht worden besteed aan de situatie van de bevolking na de val van het communisme. Ook zal verslag worden gedaan van de opvattingen van de verschillende bevolkingsgroepen over hun werkelijkheid en hun idealen in het post-communistische tijdperk en dieper zal worden ingegaan op het huwelijksritueel en de veranderingen daarin.

Op 21 april 1890 vertrok de Russische schrijver Tsjechov vanuit Moskou naar Sachalin. Toendertijd bestond de Transsiberië express nog niet. Over deze reis schreef hij 6 schetsen getiteld "Iz Sibiri'" (uit Siberië) en drie schetsen "Po Sibiri" (Over Siberië). Deze schetsen zijn later opgenomen in zijn boek "De reis naar Sachalin".

Ryszard Kapuściński, de in 2006 overleden Poolse meesterjournalist, beschrijft in zijn boek "Imperium" onder meer zijn in 1958 gemaakte reis met de Transsiberië express alsmede andere reizen door Siberië. Hun beschrijvingen zullen worden vergeleken met de belevenissen van de groep fietsers.

Frank Elshof studeerde culturele antropologie en Slavische talen aan de UVA. In 1989/1990 heeft hij als afstudeeronderzoek veldwerk gedaan in Kiev, Leningrad en Moskou naar gezins- en levensrituelen, met name het doop-, huwelijks- en begrafenisritueel. Centraal thema van het onderzoek was: op welke wijze en vanuit welke motieven kleurt de bevolking de levensrituelen opnieuw in na een lange periode van door de staat voorgeschreven en bedachte rituelen. Hij heeft n.a.v. dit onderzoek verschillende artikelen gepubliceerd.